

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65 szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnep után való napon is

I. év.

Budapest, 1897., csütörtök, december 9-én.

20. szám.

Családfa.

A parlamenti fegyverek világában bizonyára a legalacsonyabb rangban áll az obstrukció. Mintha egy arzenálban ott heverne a kardok, kelevézek, golyószórók, pisztolyok, lándzsák, nyilak közt egy sáros, szálkás dorong, mely nagyot üt, zúzhat, de annak a kezét is felhőrszolja és besározza, aki üt vele. A dorong talán nem is tartozik egészen az arzenálhoz, de minthogy ő is ott van kéznél, szenvedélyes verekedők nem sokat nézik, mihez nyuljanak. Ennélfogva az obstrukció is parlamenti fegyver. És bármilyen alacsony rangú, mégis van családfája és vannak ősei. De ezek az ősök nem visznek a kamarássághoz, hanem inkább lejáratták a kamarát.

Igy a magyar obstrukciók is bizonyos családot képeznek és bizonyos jellegük van. Ez a mostani az ötödik. Harmincz évre, a mennyi ideje parlamentünk van, elég szép szaporulat. Ez már a dédunoka.

A legrégebbi őse a balközép obstrukciója a választási törvényjavaslat ellen. Erre szerencsés leginkább hivatkozni az unokák: Ami öregapánk a balközépi obstrukció! Ez a legelőkelőbb. Hogy ne! Hiszen olyan államférfiu csinálta, mint Tisza Kálmán. Ha neki nem derogált az öregapánk, mi se derogálhatunk a mostani uraknak.

Igaz, a balközép csinálta az első obstrukciót, de ez egy belügyi dolog ellen volt intézve; — a következménye csak az lehetett, hogy megbukik az új javaslat, amely esetben marad a régi törvény és hogy megbukik a kormány, amely esetben lesz új kormány. Biz ez akkor nem lett volna nagy szerencsétlenség.

A második obstrukció Tisza alatt tört ki a híres 14. §. ellen. A fegyver visszatért. Az ellenzék elérte célját, Tisza megbukott. Az országnak ebből se lehetett semmi baja. A legjelesebb ember is pótolható.

A harmadik obstrukció a közigazgatási javaslatok ellen szállt síkra. Ez is győzött. A javaslatokból lett egy semmit mondó Lex Szaparyana. Egy csonka tönk a magyar törvények beláthatatlan erdejében. De hát rettenetes veszedelem ebből se származhatott. Azzal, hogy az ország egy nuance-szal jobban vagy rosszabbul igazgattatik rövid ideig — lévén az évtizedek is csak pillanatok a nemzeti életben — nem lehet az ellenzék erőszakos fegyvereit hazarontóknak bélyegezni. Hiszen föl kell tenni, hogy azt hitték, miszerint a régi jót védelmezik.

A negyedik obstrukció csak az imént múlt el, a sajtószabadság egyik para-

grafusát védelmezte. A kérdés vitás volt a két párt közt. Az ellenzék merényletnek tekintette a sajtószabadság ellen, a szabadelvű párt a kinövések orvoslásául koncepciót módosítását. A rugó itt is, ott is nemes volt — a kisebbség fegyvere nem dicsérhető ugyan, de ez az obstrukció se zuzhatott össze semmi egyebet, csak vagy a módosítást, vagy a kormányt, vagy mind a kettőt.

Lehet elítélni ezt a négy obstrukciót is, lehet mondani talán egyikről vagy másiktól, hogy mūdüh volt, bukta-tási taktika volt, vagy rosszul felfogott hazafiság — de azt mondani, hogy Magyarország sorsa volt a játékban, csak erről az ötödik obstrukcióról lehet.

Azért hát ezt az ötödik obstrukciót, mely sötét szárnyait a tegnapi ülésen kezdte rezegetni, nem is lehet a magyar obstrukciók családjához venni.

Ennek a bölcsőjét nem a magyar mithologia furiái és szatirjai ringatták. Mert még ezekben a rossz, elvadult szellemekben is megvolt a mérlegelés: mi a tét? Mi lehet a kár és mi lehet a haszon?

Kis tételekre lehet bolondozni. De vannak dolgok, amiket nem lehet kockáztatni.

Nem, ez az obstrukció még az obstrukciók közt is torzszülött, idegen hajtás, nem a mi rossz vérünkéből való rossz vér, hanem rosszabb valami volna.

Hiszen, ha csak arról volna szó, hogy a kormány bukják meg s valamely nem tetsző törvényjavaslata, amelyik helyett van egy másik, végre is lesz új kormány és a törvények javítása, ha megakad, megél az ország az ócska törvényeivel; — de most nem a kormány van kockán vagy annak valamely kormányzási ötlete, hanem kockán van Magyarország presztizse, a politikai józanságába vetett hit és kockán áll kivivott pozíciója, hogy a hármas szövetségnek erős bástyája, és a monarkianak a fentartó oszlopa. Minden kockán áll, amit elértünk eddig és amit el lehet érni ezután, ez is, az is. Minden kockán áll, még olyan is, ami most eszünkbe se juthat.

Az obstrukció most nem egy pajkos bika, mely legfeljebb feldönthet néhány vörös székot a házban, hanem egy megvadult majom lenne, mely csupa imitációból felgyújtja feje és fejünk fölött a házat.

Azért mi még most se hiszünk ebben az obstrukcióban. A mi szélső ellenzékünk tüzes véralkatu, heves is, hamar felforr a vére, a szeméit is elfutja — de amellet lát velök. Tudja ő, hogy mi a tétel. És abba hagyja a játékot.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tíz órakor ülése van.

Josipovich marad. Ma este, vagy holnap reggel érkezik Budapestre az in spe horvát miniszter, *Cseh Ervin* s itt az az örvendetes jelentés fogadja, hogy mehet vissza Szirmiaába, mert a miniszter-jelöltségének életet adott konfliktus el van simítva és *Josipovich* marad.

A nélkül, hogy ennek a tárcza nélküli miniszterválságnak valami különösebb politikai jelentőséget tulajdonítanánk, igazán örvendünk az ilyen megoldásnak.

Végre is, *Josipovich* volt minden idők legszorgalmasabb minisztere s bár kihallgatást ritkán ad, mert nincs kinek, de ő maga kifogyhatatlan béketűrősséggel és határtalan lelkiismeretességgel kihallgatta mindazokat a parlamenti szónoki merényleteket, amelyek elől rendszerint az egész kabinet meg szokott szokni.

Ebből az egyedülvalóságából támadt is egyszer egy kis incidense, mikor nem akarták elismerni teljes jogu magyar miniszternek, hanem ebből *Josipovich*, hivatkozván közjogi állására s igaz magyar-horvát voltára, az egész ház zajos tetszése közt, fényes diadallal vágta ki magát.

A mai minisztertanácsosa ilykép szerencsésen elintéztet miniszter-válságról következő félhivatalos közlemény számol be:

A *Josipovich* miniszter visszalépéséről szóló hír *nem bír alappal*. Az erre vonatkozó közleményekből csak annyi igaz, hogy közte és *Lakács* pénzügyminiszter között tárgyalás folyt a kizárólagos italmérési jognak Horvátországban leendő megszüntetése tárgyában. E tekintetben az a megállapodás létesült — ami a fenforgó viszonyok között egyedül volt lehetséges — hogy a kizárólagos italmérési jogot Horvátországban az 1898. év folyamán mindenestre törvényhozással meg fogják szüntetni. Az eziránti törvényjavaslat 1898. május elseje után fog előterjesztetni.

E tárgyra vonatkozó minden egyéb híresztelés éleshangu jegyzékekről stb. — nem felel meg a valóságnak.

A pártok. A mai ünnepnap szélsőséget jelent az összes parlamenti pártkörök életében. Semmi különös mozgalomról, eseményről nincs hír. A nemzeti párt, Ugron-párt és néppárt holnap csütörtökön délután tartja meg a legaktuálisabb politikai kérdésre, az új provizóriumra nézve döntő konferenciáját. Nincs kizárva az a lehetőség, hogy mire az ellenzéki pártok formailag elhatározzák, hogy legyen, akkorra, vagyis már a holnapi ülésen, szerencsésen be is végződik az obstrukció.

Az admirális válsága. *Sterneck* tengernagy még ravatalou fekszik és a hadsereg vezető köreiben máris komolyan tárgyalják azokat a mélyreható következményeket, amelyeket az üresen maradt állás betöltése fog okozni. *Sterneck* tudvalevőleg parancsnoka is volt a haditengerészetnek, meg a hadügyminisztérium tengerészeti osztályának is főnöke volt; a hatáskörét most — miként az Németországban már rég megtörtént — ketté választják és bár *Spaan* Herman altengernagy lesz a hadügyminisztérium osztályfőnöke (kvázi tengerészeti államtitkára), *Pólaban* pedig az eddigi

„kikötői admirális” helyébe „tengerészeti főparancsnokság”-ot kreálnak, melynek élére *Károly István* főherceg altengernagy fog állani. E változás következtében az *admirális négy tagja* (altengernagyok és ellentengernagyok), ugyyszólván az utolsó négy lisszai admirális *önként megválnak a szolgálattól*. Oka ennek az, hogy ismét kiélesedni látszik az a régi ellentét, mely a haditengerészeti körében a német és az olasz irányzat között régóta megvan és mely legutóbb abban is kifejezésre jutott, hogy *Sterneck* tengernagy a belső szolgálattalban az olasz nyelv lehető elkerülését és akár inkább a dalmát nyelv használatát rendelte el. A legújabb személyi változások kapcsán már most ismét fordul a kurzus és ezért mennek az öreg lisszaiak penzióba.

Az oláhok akciója. Az oláhok tervezett akciójáról nagyszabású tudósítónk ma még ezeket telegrafálja: A tegnapi délutánt tartott értekezleten Ratiuók kimondták, hogy az 1895-iki nemzetiségi kongresszus határozatai értelmében *közös akcióra szólítják fel a szerbeket és a tótokat is*. A tótok csatlakozása már is biztosra vehető. Augustini, a Tribuna volt munkatársa végzi a közvetítést Turóc-Szent-Mátton és Nagy-Szeben között. Tervbe vették, hogy a felső-magyarországi részekben is egész sorát tartják a népgyűléseknek. Czolja a népgyűléseknek a helységnevek magyarosításának ügye alatt tiltakozni az állítólagos magyarosító politika ellen. A prágai cseh-tót egyesület vállalta magára Csehországban a tót mozgalom anyagi támogatását. Az osztrák antiszemita biztatására azt is tervezik, hogy ahol csak alkalom nyílik rá, *zsidóhecczeket is rendeznek*. Azt hiszik, hogy a függetlenségi párt által esetleg rendezendő tüntetések meg fogják zavarai nemcsak az ország belnyugalmát, de egyúttal a korona és a magyar nemzet között levő jó viszonyt is. A korona és a nemzet között támadó felreértés pedig mindig a legkedvezőbb alkalom volt a nemzetiségi törekvések iránt való érdeklődés felkeltésére. A mozgalom jelszava: „Vértünket ontva, meghalunk, de nem engedjük magunkat megmagyarosítani!”

KÜLFÖLD.

Az osztrák válság.

A tegnapi reménykedés, hogy a kormánynak még módjában lesz újabb kísérleteket tenni a pártokkal való egyezkedésre, *ma teljesen dugába dől* s a tárgyalások *Gautsch* báró miniszterelnök s az ellenzéki pártvezérek között *teljesen megszakadtak*, sőt végleg befejezetteknek tekintendők.

Ennek következtében most lép életbe a *sokat emlegetett 14 paragrafus alkalmazása*.

Bécsi tudósítónk a helyzetről a következő jelentést adja:

Báró *Gautsch* miniszterelnök ma az ellenzéki pártok képviselőiben nála megjelent dr. *Funke* előtt kijelentette, hogy a *kormány nincs abban a helyzetben, hogy az ellenzéknek új javaslatokat ajánljon fel*.

Ennek következtében a kormány és az ellenzék közt folyt tárgyalások *véglegesen befejezetteknek tekintendők*. A legtöbb képviselő holnap már el is utazik Bécsből.

A király ma *Gautsch* miniszterelnököt hosszabb kihallgatáson fogadta.

A helyzet e szerint ma az, hogy minden egyezmény megkötésére irányult törekvés meghiúsult.

A kormány mindazonáltal nem adja fel a reményt, hogy egy későbbi időpontban mégis sikerülni fog a pártokkal oly megállapodásra jutni, mely a parlamenti tanácskozások folytatását lehetővé fogja tenni. Most azonban erre gondolni sem lehet és csakis a *Reichsrath alkotmányos működésének felfüggesztése várható*.

Hogy ez az állapot aztán meddig fog tartani, ma még bizonytalan.

Bizonyos csak az, hogy a *provizóriumot csakis a 14. §. alkalmazásával, rendeletileg lehet kihirdetni* és ezzel a *válság Magyarországra csap át*. A magyar államfőnk

ama reménye, hogy a provizórium Ausztriában mégis alkotmányos uton jön létre és hogy így az új magyar provizórium-javaslatot vissza lehet majd vonni, nem teljesedett, hanem bekövetkezett az az állapot, melyet a magyar ellenzék az Ausztriával való viszony tovább i fentartásával összeegyeztethetlenné tart.

A helyzet továbbfejlődése és konzekvenciái ma teljességgel beláthatatlanok és a válság lefolyását a magyar parlamenti események fogják irányítani.

A bécsi sajtóiroda a következő kommunikét adta ki:

A miniszterelnök ma délelőtt lovag *Javorsky*, a képviselőházi többség végrehajtó bizottsága főnökének s dr. *Funke*, a baloldali pártok bizottsága vezérének, a parlamenti tárgyalások folyamán tett közléseit köszönettel tudomásul vette. A miniszterelnök kijelenti, hogy a *tárgyalásokat ez ügyben ez idő szerint befejezték*.

A hírodalmi képviselőtről szóló 1876. évi december 21-én kelt állami alaptörvény sokat emlegetett *14. szakasza így szól*:

„Ha sürgős szükségessége jelentkezik olyan rendelkezéseknek, amelyekhez az alkotmány értelmében a Reichsrath jóváhagyása kívánatik meg, és pedig jelentkezik oly időben, amikor a Reichsrath nincs együtt, úgy e rendelkezések az összminiszterium javaslatára császári rendelet újján eszközölhetők, amennyiben nem irányulnak sem az állami alaptörvények megváltoztatására, sem az államvagyon elidegenítésére, sem az állambiztartás tartós megterhelésére. Ilyen rendeletek ideiglenesen törvényerejűek, ha valamennyi miniszter aláírja és ha emez állami alaptörvényre való kifejezett hivatkozással kihirdetettnek.

Azonban megszűnik e rendeletek törvényereje, ha a kormány elmulasztja azokat a kihirdetésük ideje után legközelebb összeülő Reichsrathban, és pedig a megnyitástól számítva legkésőbb négy hét alatt a képviselőházban jóváhagyás végett előterjeszteni, vagy ha azokat a törvényhozás mindkét háza elveti.

Az összminiszterium felelős azért, hogy ilyen rendeletek, mihelyt ideiglenes törvényerejűeket elvesztik, azonnal hatályon kívül helyeztessenek.”

Zavargások Ausztriában.

Prága, decz. 8. Ma elfogtak egy pasznoautosinast, ki hétéon a kórház több ablakát beverte. *Ez az első eset, mely a rögtön-ítélő törvényszék elé kerül.*

Tegnapról maig *64 elfogatás történt* a statárium kihirdetése előtt elkövetett kihágások miatt. Prágai vendéglősök ma küldöttségileg kérték a záróra elhatalasításának elrendelését. Kérésüket azonban nem teljesítették.

Az üzleti élet ma is pang. Egy vendéglőben történt szóváltás két párbajt okozott, egy német kereskedő egy cseh orvossal kapott össze, s egy német katona egy cseh rezervistával verekedett meg mindkét párbaj *sebesüléssel végződött*.

Pilsen, december 8. A tüntetések alkalmával elkövetett kihágások miatt tizenhét tüntető ellen tetek feljelentést; a cseh sajtó izgatócikkeket ír a németek ellen és a lakosság körében még mindig tart az elkeseredés.

Krakó, december 8. A krakói deákok által *Badeni* tiszteletére rendezett demonstrációt a *szociál-demokraták* megzavarták. Mintegy ezer tanuló, számos középiskolai deák rendezett fáklýámenetet, hogy *Badenit* aki Varsóból érkezett *Krakóba*, hogy itt egy napot töltsön, a vonathoz kísérje *Vivat Badenit!* kiáltásokkal haladtak, mikor egy nagy tömeg *szociáldemokrata* abczugolni kezdte *Badenit* s több deák kezéből kiütötték a fáklýát, majd megrohanták a tanulókat s csak a rendőrség gyors közbelépése akadályozta meg a nagyobb tetlegességeket. (N. Fr. Pr.)

Brünn, december 8. Ma csehgyűlés volt, melyen elhatározták, hogy a prágai testvérek iránt érzett rokonszenvnek adnak kifejezést. A csehek tüntetést rendeztek, a *tüntetőket a rendőrség szétverte*. Számos elfogatás történt.

Dreyfus vagy Esterházy ?

A szenátus tegnapi ülésén történt nyilatkozatoknak általa igen megnyugtató hatása van. Ami azt a benyomást kelti, hogy csakugyan részrehajlatlanul mégis a való igazság kiderítésére törekszenek.

A Figaro, amely tulajdonképp a harcztot vezette, a helyzetet úgy jellemzi, hogy a szenátus tegnapi votuma következtében az izgalom lecsillapult, a közvélemény meg van nyugtatva s az újságoknak nem kell többé okmányok leleplezésével foglalkozni, mert ezen, az ügy tisztázására szolgáló *bizonyító okmányokat*, a bíróság elé terjesztik.

Az *Esvevaazy* pártján levő lapok azonban *Scheurer-Kestnert* gunyolják, a ki „csakis a bordereaut” tekinti bizonyítéknak. Bizonyára más bizonyíték fölött nem is rendelkezik.

Az Auloritében *Cassagnac* ismét amaz eljárás ellen tiltakozik, hogy az ügyet *zárt ajtók* mellett tárgyalják. Ha igaz az, hogy a bírónak nem mutattak be minden titkos iratot, mely az ügyhöz tartozik úgy a kalonai bíróság eljárása korrekt volt és csakis a *kormány büns akciójáról lehet szó*. Ha bebizonyítható az, hogy a bordereaut *Esterházy* írta, úgy remélhetőleg fog még akadni valaki, a ki kipuhatolja azt a *protektort*, *kinek Esterházy bírónál oly messzeható befolyása van*. Minthogy *Esterházy* maga is beismeri, hogy a bordereau írásnómai az ő kezeirésével azonosak, a „*Jour*” ma a következőkben magyarázza az írás azonosságát: Szerinte *Dreyfus*, a ki feltétlenül büns és kétséget kizárólag elkövette az árulást, régóta keresett valakit, a kire a gyanút háríthatja s *Esterházyt* szemelte ki erre. Hogy kezeirésát megismerje, egy ministeri hivatalnok barátja révén kérde őt, írni le neki tudományos célokra az Eupátória melletti (Krim hadjárat alatt történt) ülközet lefolyását, amelyben *Esterházy* egyik rokona részt vett. A gróf erre habozás nélkül husz oldalra terjedő tanulmányt írt s ezt a *Dreyfus* által kijelölt czimmet el is küldötte. *Dreyfus* most áttanulmányozta *Esterházy* írását és a bordereau leírásánál néhány szót selyempapírra leírasolt, a többit pedig, a mennyire csak lehetett, *Esterházy* írásnómaival iparkodott megírni.

A Gil Blas azon a kérdésen csufolódik, hogy mint is kell végződnie a *Dreyfus-ügynek*, ahogy az ilyes ügyeket a bírói nagyképűség elintézni szereti.

Szerinte *Esterházy* rágalalmazási pört fog indítani *Dreyfus Mathieu* ellen.

A bíróság pedig ki fogja mondani, hogy csakugyan katonatiszteket a legerősebben dífmáláló rágalalmazás forog fenn.

Tekintve azonban, hogy *Dreyfus Mathieu* nek a gyanúsítása oly alapon nyugszik, amely elég indok a gyanúsításra, az ő rágalalmazása jóhiszeműnek tekintendő és a rágalalmazás vádja alól felmentetik.

Igy lesz vége a *Dreyfus-ügynek* — ha csak közbe nem csap valami bomba, amely a bírák édeskés jóindulatát epévé nem változtatja.

Esterházyról különben azt jelentik, hogy beteg.

TÁVIRATOK.

Az olasz kormányválság.

Róma, december 8. Még mindig bizonyosnak mondják, hogy *Rudini* bizzák meg az új kabinet megalakításával. *Zanardelli* hajlandó a *Rudini-kabinetben* igazságügyi tárczát vállalni. *Visconti Venosta* marchese miniszter a külügy-ministeri tárcza elvállalása dolgában némi nehézségeket támaszt. Annyi bizonyos, hogy a *mig Rudini* kormányon marad, a külpolitika nem fog megváltozni. Azt is beszélnek, hogy *Brin* tengerészeti, *Luzatti* pedig pénzügyminiszter lesz.

A megszelídült Haiti.

Berlin, december 8. Itteni hivatalos helyre érkezett jelentések szerint a Haitivel fenforgott incidens elintézése ekkép történt:

A német követeléseket tartalmazó ultimátum átadása után a „*Stein*” hadihajó harcra készen a haiti-i hadihajók és *Porto-Price* közelében foglalt állást. Diplomáciai részről kérték az ultimátum végrehajtásának felfüggesztését, de ezt megtagadták. De-

czember 6-án 12 ó. 25 p.-kor délután, amikor a határ-idő letelt, a Haiti köztársaság elnöke az *ultimátum valamennyi pontját teljesítette*. A Lüdersz-ügy miatt követelt kártérítési összeg már délután 4 órakor a Charlotte hajón volt. Csakhamar megérkezett a szintén követelt bocsánatkérő nyilatkozat is. Ezt követék az üdvözlő lövések. A német követelések teljesítése óta minden csendes. A hajókra menekült emberek vissza tértek a városba. A német ügyvivő szintén partra szállt, s az ultimátum átnyújtásakor megszakított diplomáciai összeköttetést megint felvették.

Zsidóüldözés Bukarestben.

Bukarest, decz. 8. A „Neue Freie Presse“ jelentí. A rendőrségnek az antiszemita iránt tanusított kiméletes magatartása miatt, amelyet a kormány kivánságára vezetnek vissza, a legtöbb zsidó üzlet zárva marad. A zsidók körében nagy izgatottság uralkodik.

A szerbek Törökországban.

Belgrád, december 8. Gyorgyevics Vladán miniszterelnök ma tér vissza Konstantinápolyból, hol több mint tizennégy napot töltött. Hosszu ott időzésének célja az volt, hogy a törökországi szerbek érdekében nagyobb szabású engedelményeket eszközöljön ki a szultánál és a portánál, ez *igyekevése azonban sikertelen maradt*. Mindössze 15 szakaszból álló egyezményben állapodtak meg a határvillongások megakadályozása céljából. A miniszterelnök állását *megingottnak tartják*.

HIREK.

— **Henrik herceg Bismarcknál.** *Friedrichsruhe*-ből táviratozzák: *Henrik* porosz herceg ma reggel 8^{1/2} órakor Friedrichsruheba érkezett s látogatást tett *Bismarck* hercegnél, aki lábbaja miatt a karosszékekben ülve fogadta a német császár öcséjét. A látogatás, mely két óra hosszat tartott, nagyon bizalmas jellegű volt. *Henrik* herceg azzal kezdte el a beszélgetést, hogy szükségét érezte annak, hogy Kinába való elutazása előtt bucsút vegyen *Bismarck* hercegtől s egyuttal kifejezte azt a reményét, hogy korai látogatásával talán nem zavarta az agy herceget nyugalmában. *Bismarck*, aki igen jókedvű volt, hangsúlyozta azt, hogy orvosa, dr. *Schweninger* a mai nap örömeire fölmentette őt a szokásos diéta alól. A beszélgetés a legbizalmasabb témák körül forgott és két óra hosszat tartott. Mielőtt *Henrik* herceg eltávozott, így szólt *Bismarck*hoz:

— Ugyebár, szabad megcsókolnom azt a homlokot, amelyet nagyatyám annyiszor megcsókol?

Ezzel többször megölelte és megcsókolta *Bismarck*ot, aki *Henrik* hercegnek szerencsés utazást és sikeres működést kívánt.

Dr. *Schweninger*, *Bismarck* háziorvosa kijelentette *Henrik* hercegnek, hogy *Bismarck* állapota nem olyan, hogy máról holnapra teljesen megjavulhatna. A *gyógyulás reménye azonban nincsen kizárva s a herceg rövid idő alatt valószínűleg teljesen kiheveri mostani baját*. Ami körülbelül annyit jelent, hogy *Bismarck* állapota épenséggel nem megnyugtató.

— **Vilma királynő megkoronázása.** Még egy év s a szépséges *Vilma* királynő, a hollandiak becézett uralkodója, belép a nagylánysorba. 1898. augusztus 31-én lesz a kis királynő 18 éves s ugyanakkor meg fogják koronázni. Ez alkalommal *Amsterdam*-ban nagy ünnepségek lesznek, amelyeknek kimagasló részei a tervezett *Rembrandt* kiállítás, a hollandi népviselet kiállítása s a *Haagában* rendezendő kézimunka kiállítás. A koronázás után megszűnik a regenseknek a hivatala s a királynő megkezdí az önálló uralkodást. Még biciklizni is szabad lesz neki, amitől a regensek tudvalevőleg csak néhány hét előtt tiltották el.

— **Tóth Vilmos állapota.** *Tóth Vilmos*, a nagybeteg főrendiházi elnök állapota ma is változatlanul aggasztó. A katasztrófa bekövetkezését *minden pillanatban várják*.

— **Báró Sterneck temetése.** Báró *Sterneck* admirálist ma temették *Bécsben* a fogadalmi templomból nagy katonai pompával. A temetésnél jelen voltak: a király, továbbá *Ferencz-Ferdinánd*, *Ottó*, *Péter Ferdinánd*, *Szalvátor Ferencz* és *Rainer főhercegek*, *Có-*

burg Fülöp herceg, a legfőbb udvari méltóságok, a közös és az osztrák miniszterek, a helytartó, a két delegáció elnökei, *Abrahamovicz*, az osztrák *Reichsrath* elnöke, gróf *Welaersheimb* és gróf *Széchen* külügyi osztályfőnökök, az összes nagykövetek, *Koester* német tenger-nagy a német császár képviseletében és az arisztokraczia tagjai nagy számban. A tábornoki kar a helyőrség főtisztjei és *Spaun* ellentengernagy a templom előtt gyűltek össze. A király egy órakor jelent meg gróf *Paar* főhadseggeddel s üdvözölte a főhercegeket és *Koester* német tenger-nagyot. A gyászszertartás megkezdése előtt *Koester* tenger-nagy és gróf *Moltke* alezredes, német katonai meghatalmazott, megjelentek a halottas házbán és az előbbi a német császár nevében, az utóbbi a német tengerészet nevében pompás koszorukat tett le a ravatalra. A császár koszorujának szalagján ez a felírás volt: „*II. Vilmos császár*“, a német tengerészetét pedig: „*A német császári haditengerészet barátjának és a búban-örömben szövetkezett cs. és kir. tengerészet dicsőséges vezérének*“. Azután a tengerészeti osztály küldöttsége, báró *Spaun* altengernagy vezetése mellett, ment a halottas terembe s ott rövid ima után pompás koszorut tett a ravatalra. A koszoru szalagjain a következő felírás volt:

A tengerészeti osztály — dicsőség koronizta tenger-nagyának.

A halottas kocsirol a tenger-nagyi zászlóval letakart koporsót bevitték a templomba s ott beszantelték. A katonaság sortűzet adott s a zenekar az osztrák himnusz játszotta. A csapatok tisztelgése után a király elbucszott a főhercegektől, visszahajtatott a Burga. A beszantelés után a koporsót a déli vasúthoz szállították.

— **Személyi hírek.** Ő felsége a király ma kihallgatáson fogadta *Koester* német tenger-nagyot, a ki báró *Sterneck* tenger-nagy temetésén a német császárt képviselte. — *A dán trónörökös* ma látogatást tett a Burgban, a király délután visszadta a látogatást a dán trónörökösnek. — Báró *Fejérváry Géza* honvédelmi miniszter ma *Bécsbe* érkezett.

— *A „Miramare“ utja.* *A Miramare* királyi jacht — mint pólai levelezőnk írja — tegnap elhagyta Póla kikötőjét és *Biarritz* felé vette útját *hellenau* Sachs sorhajókapitány vezénylete alatt. *A Miramare*-nak január elejére kell *Biarritzba* érkeznie, mikor is az ott időző *Erzsébet* királynéknak *Territ*-be való utazása előtt még rövid ideig tartó tengeri utat tesz.

— **Kitüntetések.** A király *Ormódi Vilmos*-nak, az első magyar általános biztosító társaság igazgatójának, *Ormódi* előb. vel a magyar nemességét, *Jenei Lajos*-nak, a társaság másik igazgatójának pedig a királyi tanácsosi címet adományozta. Mindkettőt a biztosítás terén szerzett érdemekért tüntették ki. A hivatalos lap ma közölte a kitüntetést.

— **Halálozás.** *Balogh Györgyné* született *Magyari Kossá Jolán*, *Balogh György* gyógyszerész felesége, 6-án *Petrovoszellón* meghalt.

— **A főkapitány rendelete.** Budapest főváros utcái évek óta föl vannak dülva, mint annak idején *Zsodoma* és *Gomora*. A tatár és török nem forgatta úgy föl ezt a várost, mint a magyar vállalkozók és azoknak a tót napszámosai. Sehol a világon annyi lábficcamodás, nyaktörés és életveszélyes sérülés nem történik, mint itt. Végre valahára *Rudnay Béla* főkapitány is megsokalta a baleseteket és szigorú rendeletet adott ki, hogy a csatornázási, gázvilágítási, vízvezetési, csőfektetési és egyéb építkezési munkálatoknál ásott gödröket, hol józan és mustos ember, továbbá vidám komfortáblis paripák száguldanak, egy méter magas korláttal lássák el, éjjel pedig ezek mellé a gödrök mellé *kivilágított lámpákat állítsanak*. Aki ezt meg nem cselekszi, azt ötven forintig, esetleg öt napig terjedő elzárással büntetik.

— **A „Báthory“ sorsa.** *Fiuméből* táviratozzák: *Rolland* az *Adria* gőzhajós társaság gépészeti felügyelője, ki a társaság rendeletére *Glasgowba* utazott, a *Báthory* mentési munkáinak vezetésére, jelentésében megczófolja *Lenae*-nak, a *Báthory* kapitányának azt jelentését, hogy a *Báthoryt* nem lehet megmenteni. *Rolland* véleménye szerint a hajó helyzete

nem reménytelen. A hajó fenéke a sziklás zátonyra futás következtében több helyen bezuzódott ugyan, minthogy azonban a *Báthory*-nak kettős fenéke van, nem süllyedt el. Csak a géphelyiség fenekén ütött léken át van a víznek szabad bejárása, ezt a léket azonban be lehet tömni. Nagy baj az, hogy a tenger viharos és a hullámok a hajónak oldalát egész szélességben korbácsolják. Most egyelőre nagy hordóalaku tartányokkal igyekeznek a hajót kiemelni.

— **Falb-naptár 1898-ra.** A hírneves időjós, akiben évről-évre jobban hisznek és jobban csaldónak az emberek, dacára betegségének, közre adta már naptárát az 1898. esztendőre. *Falb* professzor sokat vitatott elméletei, melyek szerint a napnak és a holdnak vonzó ereje és állása a földhöz nagy befolyást gyakorolnak az időjárásra, a földrengésekre és a bányakatasztrófákra, már általánosan ismeretesek. A kritikus napok már szálló igévé váltak. *Falb* a kritikus napokat tudvalevőleg három kategóriába sorozza. A már megjelent *Falb*-naptárból megtudjuk, hogy 1898-ban augusztus harminczegyedikén lesz a legerősebb és június tizenkilencedikén a leggyengébb kritikus nap. A megállapított kritikus napok sorrendje a következő:

Elsőrendű kritikus napok, kritikus mivel-tuk nagyságának sorrendjében:

Augusztus 31.	Február 20.	Május 6.
Augusztus 2.	Április 6.	Július 8.
Január 23.	Szeptember 30.	Október 15.
Március 8.	Március 22.	

Másodrendű kritikus napok:

Szeptember 16.	Február 6.
December 13.	Október 29.
November 14.	Április 20.
Június 4.	Augusztus 17.

Harmadrendű kritikus napok:

Január 8.	Május 20.
Július 18.	December 28.
November 28.	Június 19.

Lesz tehát tizenegy elsőrendű, nyolcz másodrendű és hat harmadrendű, összesen tehát 25 olyan kritikus napja 1898-nak, a mikor a megfigyelőknek alkalmuk leend *Falb* jóslásait ellenőrizni. Általánosságban *Falb* a jövő felévre a következőket jóslja: *Január első felében nagy fagy lesz és szárazság*; Közép Európában kevés hó, ellenben *Olaszországban* óriási hóesés várható. *Január második felében*: Eső és hó emelkedő hőmérséklettel. *Február első két hetében*: melegbb idő, szelek. *A harmadik hétben*: nagy hidegek, csekély hóesés és szárazság. *A negyedik hétben*: meleg idő, nagy hóesések. *Márcziusban*: Havazásuk, a második felében szokatlanul meleg idő. *Áprilisban*: 1-étől 15-éig: normális időjárás, 15-étől 31-ig: meleg idő bő eséssel. *Májusban*: A hónap első fele normális, a második felében sok heves zivatar és eső. *Júniusban*: Kevés zivatar. Az első két harmadban jelentékeny esők, a harmadik harmadban szárazság. *Június közepe felé* abnormisan hideg időjárás.

— **Boldogasszony napja.** Nagy *Boldog asszony* napját az egész fővárosban kegyelettel ünnepelte meg a katolikus közönség. A budavári *Mátyás-templomban* nagy zenés misével ülték meg az ünnepet délelőtti 10 órakor. A szertartást *Bogisich Mihály* címzetes püspök végezte nagy segédlettel. A templom énekara a mise alatt *Vavrinecz Mór* e-moli miséjét énekelte. A misén jelen voltak a katolikus legényegylet tagjai fákllyakkal és zászlókkal.

— **Garazdalkodó katonák.** *Pozsonyban*, mint tudósítónk jelentí, az utóbbi időben egyik katonavirtus a másikat éri. Tegnap délután a város egyik legelőnekebb utcáján egy *Varga* nevű hidász-altiszt egy bakaközlegényt, mivel ez nem szalutált neki, úgy arczülött, hogy mindjárt összerokadt. A hős káplárt aztán az előhívott katonai őrsjárat vette gondjaiba. — Az éjjel meg *Szoka János* államvasuti kalauz lakásán duhajkodott három baka, kik, mikor *Sztrecha Elek* házmeester csendre intette őket, oldalafegyverükkel lehasították egyik fülét, segítségére siető fiát pedig a karján súlyosan megsebesítették. Az előhívott őrsjárat elfogta őket. A veszélyesen sérülteket az országos kórházba szállították.

— **Közvacsora szegény tanulóknak számára.** Mint mármagyarországi levelezőnk írja, tegnapelőtt este közvacsorát rendeztek a város előkelő hályvai a szegény tanulókat segélyező egyesület javára. A közvacsorát táncz követte, a szegény tanulóknak számára dig több mint hétszáz forint jutott.

— **Panik egy templomban.** A kecskeméti kegyesrendi társáznak mai ünnepségén, amely Kalazanthi szent József emlékeztetésének volt szánva, kellemetlen baleset történt a templomban a mise alatt. A templom tele volt közönséggel, amikor egyszerre az orgona fölötti boltozat vakolatja körülbelül egy négyzet méternyi területen levált s *óriási róbajjal az emberekre zuhant.* Nagy rémület támadt s az emberek hanyatt-homlok rohantak ki a templomból. Szerencsére más baj nem történt, mint hogy egy asszonynak az arcát a lezuhanó vakolat megsértette s a tolongásban többen könnyű sérüléseket szenvedtek. A jubiláris ünnepség többi része zavartalanul folyt le. Az ünnepélyen *Kada Elek* polgármester mondotta a megnyitó beszédet s dr. *Magyar István*, kir. alügyész tartott felolvasást, a másor többi részét szavalat és zene-előadások töltötték be.

— **Öngyilkos a vonat alatt.** A nyugoti pályaudvarról délután 2 órakor induló gyorsvonat elé egy uri ember vetette magát a Hungaria-ut keresztezésénél. A vonat öszezuzta a fejét. Az ismeretlen közepes termetű, őszülő szőke, jól táplált, 40 évesnek látszó ember. Zzeében 24 krajczárt találtak s egy postai levényt, mely *Dániel Sándor* névre szól *Bariczába.* Az öngyilkost a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

Az egyetemi tüntetések.

Az egyetemi tüntetésekről irt mai közleményünkre vonatkozólag helyreigazítást küldött be az egyetem rektora. A nyilatkozat, mely jobára a Pester Lloyd estilapjából átvett adatokat czáfolja, így szól:

Megint abban a kényszerhelyzetben vagyok, hogy az *Országos Hírlap* szerdai számában az egyetemi tüntetésekre vonatkozó közleménynek két tételét helyreigazítsam.

Az egyik azt mondja, hogy én *különösen az egyetem fegyelmi szabályainak megsértéséért* utasítottam volna rendre *Chendi Hilariont.*

Ez nem áll. Hanem rendre utasítottam őt és kihallgatott társait az 1868: XLIV. t. cz. 19. §. és az 1872: XIX., és XX. törvénycikkek megsértése miatt, melyek azt parancsolják, hogy az egyetemen az előadási nyelv a magyar legyen.

De nemcsak rendre utasítottam őket, hanem meg is fenyegettem, hogy ismételt kihágás esetében a hazai egyetemekről elutasítatnak és esetleg ösztöndijaiktól is megfosztatnak.

Azonnal kizárnom őket a hazai egyetemekről szabályellenes eljárás lett volna. Ezt pedig a rektortól, mint az egyetemi szabályok megtartásának hivatalos örétől nem várni, sem követelni nem lehet.

Mert az 1891. évi 28458. sz. a. vallás- és közoktatási miniszteri rendelet 90. §. 2. pontja szerint:

Fegyelmi kihágásokra, ha ezek nagyobbak, súlyosabb természetűek, (mint a most szóbanforgó is) a megrovás büntetése szabható és pedig az egyetem rektora által egyedül, vagy az egyetemi tanács színe előtt és pedig vagy egyszerűen, vagy súlyosbitva azon fenyegetéssel, hogy ismételt kihágás esetében az egyetemről való elutasítás (*consilium abeundi*) várható.

A második tétel, amelyet szintén helyre kell igazítanom, az, mintha én a *memorandum* dolgában a tüntetőikkel tárgyalásba bocsákoztam volna.

Ez sem áll. Csak az az igaz, hogy a kihallgatás alkalmával ők bejelentették, hogy *memorandumot* szándékoznak hozzám beadni és abban állítólagos sérelmeiket előterjeszteni. És ebbeli kijelentésüket én a valóságnak megfelelőleg *jegyzőkönyvbe foglaltam*, és ezt a jegyzőkönyvet a kihallgatás után velük aláírtam.

Erélyesebben, vagy másként eljárnom ezuttal nem volt szabad.

Én szívesen meghallgatom, nagyrabecstülöm mások véleményét, tehát a közlemény igen tisztelt írójának véleményét is.

De a *határozatot* mégis csak a magam legjobb meggyőződése szerint hozom meg. Mert én vagyok érte a felelős. Ennek következményeit a tanácsadóra hiába háritánám.

Herczegh Mihály,
a tud. egyetem rektora.

A Balassák csontjai.

Nagy öröm költözött be néhány hónappal ezelőtt Liptó vármegye komor törvényhatósági palotájába. Megszaporodtak a vármegye történelmi nevezetességei. „Számra nézve kicsiny ugyan az emelkedés, de erkölcsi értéke megmérhetetlen” — mondta a képviselőtestület egyik tagja.

Amit már régóta sejtettek, ime, bebizonyosodott: báró *Balassa Bálint*, a tizenhatodik század jeles költője, a magyar lírikusok egyik legnagyobbika, ott aludta örök álmát a megye területén, a *hibbei* templom kriptájában. Az akadémia kiküldöttéi ásták föl a szent ereklyéket, a megye költségén, tudós *Czobor Béla* egyetemi tanár utbaigazításai szerint. Megtalálták Balassa Bálint mellett apjának, az öreg Balassa Jánosnak és testvéröccsének, Balassa Ferencznek a csontjait is.

A budapesti hírlapok nagyon megdicsérték a vármegye hazafias, minden szépért, jóért lelkesedő köztörvényhatóságát, különösen azért, hogy az ásatást nem a tudományos akadémia, hanem a saját jószántából végeztette.

A vármegye pedig, nehogy valaki kételkedni merészeljen a csontok valódiságában, amit egyébként, azok az akadémikusok, akik fölásták, már félig-meddig meg is állapítottak, felküldötte az ereklyéket nagyobb hitelesség okáért Budapestre, az embertani intézetbe, hadd mondják ki hivatalosan, okiratban is, a lelet örökbecsű voltát. Ahol III. Béla királyunkat agnoszkálták, ott majd csak felismerik az alig háromszáz esztendővel ezelőtt elhalt Balassa Bálintot is.

Dr. *Török Aurél* egyetemi tanár, az antropologiai intézet igazgatója és dr. *Dobsa László* tanársegéd, hetekig vizsgálták az ereklyéket s a három csontváz, a vizsgálat eredményét egybefoglaló jelentéssel együtt, tegnap érkezett vissza a vármegye alispáni hivatalához. Amilyen örömmel várták, akkora szomorúságot hozott: az *derült ki, hogy a csontok nem a Balassáké.*

A különbnél különféle kérdések közül, a melyek az azonosság kritériumjai lettek volna, az volt a legfontosabb, vajjon Balassa Bálint és Balassa Ferencz csontjai, *vannak-e lóvés-nyomok.* Az első az esztergomi, a második a kassai csatában sebesült meg halálosan.

A bizottság, amely a sírokat felbontotta, felfödözte ezeket a sérüléseket s erre alapította a vármegye is azt hitét, hogy az ereklyék valódiak.

Az antropologiai intézet azonban bebizonyította, hogy azokat a sérüléseket nem puskák okozták, hanem azok a *csákányok*, amelyekkel *Czobor Béla munkásai* az ásatásnál dolgoztak.

Az atyafiság som volt megállapítható, mert a csont részek, amelyek itt főképen szükségesek, többé kevésbé mind összetörtek. A koponyák közül pedig csak egynek van magyar típusa. Kettő valami *tót baráté* lehet.

Különben az som bizonyos még, hogy Balassa Bálintot csakugyan a *hibbei* kriptába temették.

Pedig már emléktáblát is rendeltek a nevezetes kis templom falára!

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* **Zacconi a „Nők barátja”-ban.** Ha az elegancia, a könnyedség, a szinpadai lelemény és más egyebek nem volnának annyira lejáratott és hitelüket vesztett fogalmak, mind föl kellene ma sorolnunk őket Ermete Zacconi dicséretére. A Dumas „Nők barátja”-t játszotta. Bámulatos az ő művészi képességeinek polifoniája. Ezuttal furfangos, hajlékony és néha behízogó édes volt. A közönséggel együtt, amely csupa hálával volt eltelve, úgy találjuk, hogy ebben a szerepben is meg *kellott* őt nézni.

* **A Nemzeti Szalon kiállítása.** Közel másfél-száz, többnyire igen csinos kép és szobormű van egybegyűjtve a Nemzeti Szalon új kiállításán. A tárlatot ma délelőtt nyitotta meg Wlassics Gyula kultuszminiszter, örömet fejezve ki afölött, hogy közönségünk nem fér el többé egy hajlékban, annyira föllendült. A tárlatot azután *Vastagh György* elnök és *Hock János* kalauzólása mellett megtekintette. A Szalonban egész nap válogatott közönség

járt és tetszéssel nézte *Ripl Rónai*, *Szinyei-Merse*, *Koroknyai*, *Tölgyesy*, *Kézdí-Kovács*, *Szikszay*, *Konek Ida*, *Brück Hermina*, *Ujházy* és mások képeit. A tárlaton 35 festő 118 képpel és 10 szobrász 16 plasztikai művel van képviselve.

* **Vendégszereplések.** A szegedi színházban, mint levelezőnk írja, nagy közönség tapsolt tegnap este egy fiatal leánykának, aki először próbálkozott a szinpadon és első kísérletéhez — *Lilit* választotta, a bevégzett művésznők szemében is legnehezebb szubretszerepet. A kisasszony, *Fehér Anna*, ebben a nehéz szerepben is nagy sikert aratott s a közönség szívesen elismerte, hogy a szokásos elnézés nélkül is érdemes a tapsokra. Egyes énekszámait háromszor is megismételtették s ami kezdő színésznőnél ritkaságszámba megy, még a játékát is lelkesen megtapsolták. *Fehér Annával* együtt *Kiss Mihály*, a népszínház baritonistája is fellépett s a *Pinchard* szerepében sok tapsot kapott. *Fehér Anna* holnap, csütörtökön *Lisbeth*, szerepét is eljátsza a szegedi színházban.

* **Magyar iparművészet a párisi kiállításon.** A párisi világiállítás magyar kormánybiztosa felszólította az *iparművészeti társulatot*, hogy rendezze a világtárlat magyar osztályának iparművészeti részét. A társulat választmányára ma *Ráth György* főrendiházi tag elnöklete alatt ülést tartott, amelyen ezt az ügyet tárgyalták. Elhatározta, hogy a felhívásnak eleget tesz, ha a kormánybiztos a szükséges anyagi eszközöket rendelkezésére bocsátja. Ugyanezen az ülésen bejelentették, hogy a társulat kiállításán 53 kiállító mintegy 150,000 forint értékű tárggyal van képviselve s hogy maga a társulat 5000 forint értékű megrendeléseket tett. A társulat eddig 18.200 ember látogatta. A társulatba újabban 104-en léptek be, *Izabella főhercegnő* 200, *Czigler Győző* pedig 100 forintos alapítványt tett. *Márkus József* főpolgármestert és *Halmos János* polgármestert küldöttésgileg üdvözlők.

VIDÉK.

* **(A fumei kompromisszum.)** Hire járt, hogy a fumei negyvenhetek név alatt ismeretes köztörvényhatósági tagok kompromisszumot kötnek *Dall'Asa* pártjával. Tegnap este ebben a tárgyban értekezlet volt, amelynek az eredménye az, hogy a negyvenhetes semmiféle kompromisszumot nem terveznek a liberálisokkal s szövetségre csak *Walluschnigg*ekkel lépnek.

* **(A fumei kormányzó beiktatása.)** Gróf *Szapáry* Lászlónak, az új fumei kormányzóának a beiktatása január elején lesz. Az erre szükséges előkészületek már most folynak. Az új kormányzó apja, gróf *Szapáry Géza*, egykor szintén fumei kormányzó, súlyos betegsége miatt nem vehet részt fiának installációján.

SPORT.

+ **A gödingi udvari vadászatok.** *Gödingből* írják, hogy tegnap megkezdődtek az udvari vadászatok, melyeknél a házigazdai tisztet *Ottó* főherczeg viseli. Reggel nyolcz órakor udvari különvonattal *Gödingbe* érkeztek: *Ferencz Szalvátor* főherczeg, *Nikolajevitsch Miklós* orosz nagyherczeg, *Koburg Fülöp* herczeg, gróf *Kapnist* orosz nagykövet, *Mahmud-Nedim* bey török nagykövet, gróf *Wallwitz* szász követ, báró *Podewils* bajor követ, *Hall* ezredes és *Krupenszky* százados orosz tisztek, gróf *Abensperg-Traun* főkamara, báró *Beck*, a törzskar főnöke, báró *Gudenus* fővadászmester, gróf *Paar*, a tüzéség főfelügyelője. A vadászatokon résztvettek azonkívül: *Montenuovo* herczeg főudvarmester és báró *Lederer*. Délután a *Zbrod* vadászterületen folyt a vadászat, honnan délutáni 5 órakor tért vissza *Gödingbe* a társaság.

+ **Disztornázás.** A *Budai Torna-Egylet* ma este 7 órakor tartotta meg rendes disztornázását szép számu, többnyire hölgyekből álló közönség előtt. — A versenytornázásban *Branhuber Béla* lett az első és *Rupp Jenő* a második. A győztesek ezüstérmét kaptak.

+ **Telivér ikrek.** A lóversenyek történetében alig volt rá eset, hogy ikerlovak szerepeltek volna a turfón. Ez az eset, úgy látszik, be fog következni. *Lebaudy* Róbert perváti ménésében egy *Sisterhood* nevű kancza az idén ikreket adott életet. A híres *Xaintralles* után származott yearlingek szépen fejlődtek s sokatigézőnek látszanak. Másképp van ez a *Dreher Antal* ménésében, ahol egy *Beauthy* nevű kancza szintén ikreket, egy mént és egy kanczát, ellett, a méncsikó azonban elpusztult.

KÖZGAZDASÁG.

Osztrák kirohanás.

Az osztrák obstruáló pártok főközlönye mai számában cikket közöl, amelynek karakterizálására igen bajos szót találni, ha nem akar az ember a legvastagabb szólamok útjára térni.

Azt fejtegeti az az újság, hogy Magyarországnak nincs *joga* önálló vámterületre, mert 1903-ig a kereskedelmi szerződések kötik és nincs *joga* önálló jegybankra, mert itt meg a pénzszerződés köt bennünket 1910-ig.

Nem akarunk most részletesen foglalkozni a cikk tartalmával. Csak egyet jegyzünk meg. Maguknak a kérdéses szerződéseknek törvényhozási létrejövetele, önálló becikkelyezése igazolja, hogy Magyarország ezekbe a nemzetközi relációkba önjoguan lépett be s bármi történik is Ausztriával, a kérdéses egyezményeket teljesen külön is fenntarthatja. Valamint hogy Magyarországon senkinek sem jut eszébe, egyszerűen széttegni vagy akár csak meglazítani az idegen államokkal fennálló barátságos kötések.

A külön vámterület jóformán csak Ausztriával szemben teremt új helyzetet, melylyel azontúl szintén nemzetközi szerződéssel kellene szabályozni a kereskedelmi s egyéb egyezményes viszonyokat.

A cikknek ez a része egyébként így szól:

„Mivel azonban a törvényjavaslatban az önálló végleges rendelkezéssel való fenyegetés szándéka is rejlik, szükséges lesz vizsgálni, vajjon Magyarországnak megvan-e az az önállósága, amelylyel ilyen mértékben élni akar. Ez nem úgy van! A vám- és kereskedelmi szerződés szerint az idegen államokkal kötött szerződések egyaránt kötelezik Ausztriát és Magyarországot. Ez alapon kötötték meg a kereskedelmi szerződéseket az idegen államokkal, különösen Németországgal, Olaszországgal és a Svájcjal, amelyek 1903. végeig maradnak érvényben. Hat éven át tehát Magyarország még kötve van a szerződések határozmányai által és nemzetközi jog szerint nincs is abban a helyzetben, hogy az osztrák forgalommal szemben önálló vámokat állapítson meg. Németország az összmonarkiaival kötött szerződést. A feltétel az volt, hogy Ausztria-Magyarország gazdasági egységet képezzen és hogy a német áruk, ha a szerződésszerű határozmányok mellett hozatnak be a monarkiaiba, itt a szabad forgalomban — bizonyos szerződésszerű kivitelek leszámítva — semmiféle akadálytalán ne találkozzanak.

A vámterület szétválasztásával és egy vámsorompó felállításával Ausztria és Magyarország közötti szerződésesség követtetének el, mivel ezzel megszűnne a szabad forgalom Bodenbach és Oderbergtől Orsováig és a Vöröstorony-szorosig. Németország, Olaszország és a Svájc, valamint a többi államok kétségkívül kijelentették, hogy a megállapodásokon sérelem esett, miután a kölcsönös engedmények csak azon feltétel alatt adattak meg, hogy Ausztria-Magyarország gazdasági egységet és közösséget alkot. Németország a szerződést egy olyan féllel kötötte meg, aki a monarkia egész területeért vállalhatott kötelezettséget, nem pedig egy olyan féllel, akivel birodalma két külön, gazdaságilag önálló, vámsorompóval elválasztott területre oszlik. Magyarország — ha vámsorompót állítana fel Ausztria ellen, szerződésességévé válnék Ausztriával szemben és ellentétbe jutna a szó szerinti kötelezettségekkel is, amelyeket magára vállalt. Az Olaszországgal kötött kereskedelmi és hajózási szerződés 27. §-a világosan a következőket mondja: „A jelenlegi szerződés kiterjed egyszersmind azon országokra, amelyek a magas szerződő felek területével most vagy jövőre vámközösségük.” Mivel Magyarország most Ausztriával és Ausztria Magyarországgal vámközösségben van, a szerződő felek egyike sem vonhatja ki magát az egyezmény tartama alatt szerződészerű kötelezettségei alól. Ez a kötelezettség első sorban abban áll, hogy a monarkiaiban ezen országok áruinak teljesen szabad forgalom adassék. A Svájcjal kö-

tött kereskedelmi szerződés 3. §-a kimondja: „hogy mindennemű áruk, amelyek az egyik szerződő fél területéről jönnek vagy a másik fél területére mennek, átmeneti illetékeknek alávetve nem lehetnek, sem akkor, ha ezen áruk közvetlenül vitetnek át, sem akkor, ha az átvitel közben leraknak és újra feladatnak.” A Svájcjal kötött szerződés tehát megfosztja Magyarországot annak a lehetőségétől, hogy Magyarország a határon Ausztria és Magyarország között külön vámokat szedjen. Minden svájci gyárosnak megvan az a joga, hogy áruát Bécsbe hozza, itt lerakja és aztán Budapestre tovább szállítsa, a nélkül, hogy átviteli vámot fizessen. A magyar vámok ugyanis átmeneti vámok volnának, mivel az Ausztriából Magyarországra való átvitelt terhelnék. Mindezekből kitűnik, hogy Magyarország a kereskedelmi szerződések tartama alatt lemondott önállóságáról és hogy az Ausztria elleni vám a nemzetközi joggal össze sem egyeztethető.

Kétséges továbbá — úgy mond a N. Fr. Pr. — Magyarország önállósága a *bankkérdésben*, ha az 1910-ig fennálló szerződés Ausztriával lojálisan és igazságosan — amint az, barátságos viszonyban álló nemzetek között szokásos — magyaráztatik. Magyarország el nem vitathatja, hogy ez a szerződés ki akar zárni egyoldalú intézkedéseket a papírpénz-forgalomra vonatkozólag. A 21. §. ugyanis megállapítja, hogy a két kormány kötelezi magát, hogy a papírpénzjegyek forgalmának rendezése iránt törvényes intézkedéseket fognak megállapítani. A szerződésnek vezéreszméje nyilván az volt, hogy úgy Magyarország mint Ausztria nem fognak önállóan intézkedni a papírpénzforgalomról, hanem, legelőbb addig nem, amíg ennek a papírpénznek úgy Magyarországon, mint Ausztriában a szerződés szerint törvényes fizető ereje van. A szerződés 17. §-a kijelenti ugyanis, hogy az osztrák értékre szóló papírpénzjegyek bevonásukig minden fizetésnél elfogadandók. Az osztrák értékre szóló papírpénzjegyek az államjegyek és az osztrák-magyar bank jegyei. Ezen állapotnak minden változtatása csak közös megegyezéssel történhetik, — mert a szerződés 19. §-a is mondja: „A papírpénzjegyek forgalom rendezéséről, valamint a készfűzetések felvételéről alkalmas időpontban mindkét állam kormánya egymással megállapodásra fog jutni.” Ha már most Magyarország önálló bankot állítana fel, amely bankjegyeket ad ki, akkor ez a papírpénzforgalmat alterálná, amit a szerződés ki akart zárni és ami egyébként egészen meghiusíthatná a szerződés célját. Ennek a szerződésnek a célja: nemcsak hogy azonos értékviszonyok létesítsenek úgy Ausztriában mint Magyarországon, hanem hogy egyuttal alapját képezze a készfűzetések közös helyreállításának. De miként lehet ezt a célt elérni, ha egy önálló magyar bank függetlenül és Ausztriával való megegyezés nélkül operál, úgy, ahogy akarja. Ez a bank a kamatlábát saját belátása szerint állapítaná meg és jegyei forgalmát olyan szabályzat szerint rendezné, amelyre Ausztriának befolyása nem volna. Előállna annak a lehetősége, hogy az osztrák és magyar önálló bankok jegyeinek különböző értékük volna és hogy ez az árszűkítő akadály volna a készfűzetéseknél. A szerződés azonban a pénzügyi azonosságát akarta biztosítani, úgy Ausztriában, mint Magyarországon, az osztrák értékre szóló pénzjegyek bevonásáig. E bevonás előtt tehát Magyarország a szerződés megszegése nélkül nem állíthat önálló bankot, legalább Ausztriával való megegyezés híján, nem.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, december 8. A tengerészeti javaslat sorsának javulása a tőzsdére kedvező befolyást gyakorolt, de később a forgalom csökkent és az irányzat némileg gyengült. Osztrák hitelrészvény 221.87, Deutsche bank 207.12, Drezdai bank 158.75, Handelsgesellschaft 174.30, Nationalbank 149.75, Osztrák-magyar államvasutak 143.30, Déli vasut 34.50, Gotthard vasut 148.86, Olasz déli vasut 139.12, Olasz középtengeri vasut 137.—, Olasz járadék 94.80, Mexikói kölcsön 97.10, Laura kohó 178.75, Dortmundi 96.75, Bochumi 202.40, Gelsen-

kircheni 187.37, Harpeni 189.10, Hibernia 204.20, Trust 176.87, Magán kamatláb 4 1/2%.

Páris, december 8. Élénk forgalom mellett az irányzat javult. 3%-os francia járadék 103.93, 3%-os törlesztéses járadék 102.42, 3 1/2% járadék 106.80, Francia bank 3775, Credit Foncier 657, Szuzei csatorna részvény 3271, Egyiptomi kölcsön —, Spanyol külföldi kölcsön 61 1/2, Magyar aranyjáradék 104.25, Olasz járadék 96.37, Orosz kölcsön 102.70, Uj orosz konzol 94.60, Portugál kölcsön 20.75, Ottománbank 564.50, Osztrák Länderbank 484.—, Osztrák-magyar államvasut 730, Déli vasut 185, Rio Tinto. 332.

Mezőgazdaság.

A **czukorpémium**. *Mihálovich* János udvari és miniszteri tanácsos elnöke alatt a napokban Bécsben a külügyminiszteriumban a czukorpémiumok tárgyában értekezlet volt, amelyen a két pénzügyminiszter, a két kereskedelmi miniszter és a két földmívelésügyi miniszter képviselői, nevezetesen magyar részről *Toepke* államtitkár és *Kilényi* miniszteri tanácsos vettek részt. Az értekezlet célja az volt, hogy arra a kérdésre adjon véleményt, vajjon a czukorpémiumok elajtése valamennyi európai állam részéről az osztrák-magyar termelés érdekeinek szempontjából előnyös volna-e? A vélemény az volt, hogy az osztrák-magyar termelőkre is *csak előnyös volna*, ha valamennyi többi czukortermelő állam is a prémiumok rendszerét elejtene.

A **vetések állása** és a közgazdasági állapotok az **amerikai Egyesült-Államokban** november elején:

A **chicagói konzul** jelentése szerint egyes északnyugati részek kivételével október hó folyamán is **szárazság uralgott**. Mig Illinois és Indiana államokban október hó végén, más részekben pedig már előbb is volt helyenkint bőséges csapadék, addig a középnyugati részekben oly nagy volt a szárazság, hogy a kutak nagy része kiapadt s a marhák itatása alig volt lehetséges. Mindinkább bizonyossá lesz, hogy a farmokon sokkal kisebb területet vetettek be búzával, mint tervezve volt.

A **pittsburgi konzul** a következőket jelent: Az október hó második hetében bekövetkezett esőzés a megelőző tartós száraz és meleg időjárás káros befolyását nem volt képes eléggé ellensúlyozni. A kedvezőtlen időben az őszi buza vetése sok kerületben megkésett, az elvetett és a csirázás stádi-umában levő mag pedig az Unió egyes részeiben a szárazság és meleg következtében megsemmisült. Az őszi buza területének czélbavett tetemes kiterjedése is meghusult, amennyiben a farmerek nem tudták földjüket a vetés alá mind előkészíteni és általában az a vélemény, hogy az őszi buza területe nem lesz nagyobb a múlt évinél.

Mezőgazdasági szesztermelők. A magyar mezőgazdasági szesztermelők országos egyesülete ma délelőtt tartotta a Köztelken alakuló közgyűlését *Bujanovics* Sándor elnöke alatt. A végrehajtó-bizottság jelentése szerint, már eddigelé 60 mezőgazdasági szeszgyárost sikerült tagul megnyerni. A közgyűlés elfogadta az alapszabály-tervezetet, amelyet jóváhagyás végett fölterjesztettek a földmívelésügyi miniszterhez. Az egyesület elnökeül *Bujanovics* Sándort választották meg, a választmány tagjai lettek: *Förster* Géza, *Szevera* Károly, *Rubinek* Gyula, dr. *Szilágyi* Gyula, *Piller* Kálmán, *Lázár* Pál, *Finitzer* Fülöp, *Béldi* Tivadar és *Lederer* Artur. Az alakuló közgyűlés fölhatalmazta az igazgató-választmányt a jövő évi költségvetés megállapítására és arra, hogy egyesületi működését (tagok gyűjtése, szaklap megindítása stb.) azonnal megkezdhesse. Elhatározta a közgyűlés, hogy az egyesület belép a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségébe s ott *Szevera* Károlylyal fogja magát képviseltetni. A közgyűlést két szakelődés követte. Az egyiket dr. *Lázár* Pál műegyetemi tanár tartotta a **szeszfinomító szövetkezetek alakításáról**. A másikat dr. *Szilágyi* Gyula egyetemi magántanár tartotta ezen a címen: **Az egyesületnek feladatai a szakértelem fejlesztése körül**. A megalakult választmány a közgyűlés befejeztével ülést tartott, amelyen *Rubinek* Gyula titkár részletes előterjesztést tett az egyesület szaklapjának megindítása dolgában. A lapnak „Magyar szesztermelő” lesz a címe s már január elsejétől kezdve s két hetenkint fog megjelenni. A választmány egyuttal elhatározta, hogy úgy a földmívelésügyi, mint a kereskedelmi miniszteriumtól indokolt fölterjesztésben szubvenziót fog kérni a lap főtartására.

Ipar és kereskedelem.

Ipari mintalapak. A kereskedelmi minisztérium kiadásában a „Mintalapak“ III. évfolyamából újabb ismét három füzet jelent meg és pedig Györgyi Kálmán szerkesztése alatt a 3-dik számú szövés- és nőipari füzet mely hét színes és egy fénynyomatú lapot tartalmaz, majdnem kizárólagosan magyar mustrákkal. A tervezeteket Hollós Károly, Horti Pál, Nagy Lázár és Tattay Ferenc készítették, akiknek munkáiból látható, hogy népies ornamentikánk mennyire alkalmas a művészi földolgozásra, ami által a legkényesebb izlést kielégítheti. Megjelent továbbá Gaul Károly tanár szak szerkesztése alatt a harmadik számú faipari füzet az, abban levő burorrajzok alapján arról győződünk meg, hogy a Mintalapak is egyrészt ahhoz a mozgalomhoz csatlakoznak, mely nyugaton a művészet és iparművészet terén egy új, eredeti, a kor szelleméhez simuló stílus létesítésére törekszik és ezt hazánk iparosaival is meg akarja ismertetni, másrészt pedig a saját nemzeti stílusunkat is töreksenek kultiválni. Találunk itt magyar stílusú burorrajzokat Weismann Bélától, modern német stílusú dolgozószobaberendezést Tattay Ferenc tanártól, azonkívül az ezredéves országos kiállításnak remekét König Izidor műfasztalosnak empire-stílusú dolgozószobaberendezését. Hasonlóan a szöveg között levő burorrajzok is nemzeti ünnepünkre való visszaemlékezéseket mutatnak be, nevezetesen a király-pavillonból való román izlésű padszéket és gyönyörű Louis XV. szekrényeket egyes előkelő kisiparosoktól. A lapokhoz csatolt műhelyrajzok lehetővé teszik az iparosaink azt, hogy ezeket a burorrajzokat fennakadás nélkül készíthessék és végtére az *Eldvi Illés* Aladár szerkesztése alatt a harmadik számú vas- és fémipari füzet, melyben vállalkozva modern és régi vasmunkák rajzát találjuk. A modern munkák közül kiválik az az álló óra, melyet Leyritz Árpád temesvári lakatosmester állított ki az ezredéves országos kiállításon, továbbá az a két rácsos kapu, melyet Arkay Sándor cs. és kir. udvari műlakatos, illetőleg Pick Ede budapesti lakatosmester készített s ugyanezen az ezredéves országos kiállításon mutatott be. Ezeket kívül Jungfer Gyula cs. és kir. udvari műlakatos és Dumisich Imrei lakatosmestertől találunk egy-egy kandelábert. A füzetek a „Mintalapak“ kiadóhivatalának, V. ker., akadémia-utca 5. szám alatt levő helyiségeiben 1 forint 50 kr-ával egyenként is kaphatók.

Csődnyitás. Sodorovits János szürszabó és neje Jorisitz Alexandra tor. szigeti lőkösök ellen a pancsovai törvényszék által. Csődbiztos Scholanszky Adolf törvényszéki bíró, tömeggondnok Török Lajos perlnai ügyvéd. Bejelentési határidő 1898. február 19. Felszámolási tárgyalás 1898. március 1.

Budapesti konzum-sériés vásár, december 8. A ferencvárosi sertés-konzum vásárra december 7-én érkezett 38 drb. Ebből készlet december 6-ikáról 760 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 336 darab, maradt elszállítatlan 465 darab. Napi árak: 220—280 kgr. sulyban 47½ kr., öngnehéz 47½—49½ kr. malacz 36—38 kr. A vásár hangulata lanyha volt.

Közlekedés.

Az államvasutak bevételének végleges leszámolása szerint a magyar kir. államvasutak bevétele augusztus hóban a személy-, katonai- és podgyász-szállítás után 2.395.878 frt, a gyors- és tehérforgalomból 5.347.824 frt és különféle bevételek ezimén 596.580, összesen tehát 8.340.282 frt volt. A múlt év augusztus havában pedig a személy sítb. forgalomból 2.621.095 frt, az árusforgalomból 5.717.456 frt, és különféle 570.085 frt, összesen 8.908.636 frt, a folyó évben tehát kevesebb 568.354 forinttal, vagyis 6,3 százalékkal. Ezen kevesebletnek mintegy harmadrésze esik a személyforgalomra, mely 1896-ban az ezredéves kiállítás folytán rendkívül erős volt, két harmadrésze pedig az árusforgalomra, a folyó évi sokkal gyengébb gabona- és lisztforgalom következtében. Az év eleje óta augusztus hó végeig voltak az összes bevételek;

a személy-, katonai- és podgyász-szállítás után	1895-ben	1896-ban	1897-ben
	13.746.878 frt	15.716.933 frt	14.728.528 frt
	38.047.695 „	42.092.554 „	41.885.029 „
	3.086.641 „	3.540.359 „	4.043.921 „

Összesen 54.881.214 frt 61.849.846 frt 60.657.578 frt

A folyó évi összes bevételek az év első nyolcz havában az előző rendkívül kedvező évvel szemben kerek 300.000 forinttal, vagyis csak 0,5 százalékkal kevesebbek, ellenben az 1895-ik évi bevételeknél 5.800.000 forinttal, vagyis 10,6 százalékkal nagyobbak.

Nagykőrös-kécskei vasut. Mint lapunknak Nagykőrösről írják, a városi közgyűlés tegnap tárgyalta a nagykőrös-kécskei h. é. vasut létesítése céljából az engedélyt Füzesöry Kálmán által a várostól kért 125.000 ftos hozzájárulás ügyét. A közgyűlés hosszas vita után 43 szó többséggel megszavazta az említett összeget. Ezzel a vasut megépítése biztosítottnak látszik.

Biztosítás.

Magyar gazdák jégbiztosító szövetsége. Az „Első magyar általános biztosító társaság“ által a társaság kebelében tizenegy év előtt alakított „Magyar gazdák jégbiztosítási szövetsége“-nek felügyelő-bizottsága — mint a „Köztelek“ írja — a napokban igen fontos ülést tartott. Tudvalevő, hogy a szövetség 12 évi kötelező ciklusra alakult, mely a jövő év végén fog lejárni. A felügyelő-bizottság több tagja tehát már régebben gondoskodni óhajtott a szövetség jövőjéről, mely a multak tapasztalatai szerint nem a legrózsásabbnak ígérkezett. Ezért tekintettel arra a körülményre, hogy a jégszövetség fennállásának eddigi ideje alatt csak kárrel, illetve veszteséggel dolgozott, amely folyton az „Első magyar általános biztosító társaság“ terhére iratott és ma már 1¼ millió forint összegre rug, a felügyelő-bizottság tagjai a magyar gazdák önértékével nem találván összeegyeztethetőnek, hogy a jégszövetség veszteségei a biztosító társaságot terheljék, azt az indítványt tették, hogy a szövetség a jövő évben záródó 12 évi ciklus után vagy megszüntetessék, vagy ami még helyesebb volna, a szövetség a jégbiztosítási üzletkörön kívül, a jövővelmező tűzbiztosítási üzletkörre is terjeszse ki működését. A társaság igazgatósága azonban, miután szerinte a szövetkezési alakzat az elmúlt tizenegy év alatt bebizonyította, hogy nem megfelelő, újabb kísérleteket tenni a tűzbiztosítási üzletnek a jégbiztosítással való felkarolása iránt a szövetségben tenni nem hajlandó és ez okból a jégszövetséget, mely a jövő évben amugy is lejár, feloszlatja. Atik azonban a jégszövetségbe a későbbi években léptek be, azoknak jégbiztosítását, ha ők maguk óhajtják, újabb 12 év lejártát érvényesnek fogja tekinteni.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, december 8.

A mai ünnepi magánforgalomban mérsékelt üzlet mellett az irányzat gyenge maradt és jegyzetelt: Osztrák hitelrészvény 355,70—355,50—355,30—354,90. Magyar hitelrészvény 388.—387.—. Osztrák magyar államvasut 337,75—338.—337,25. Közuti vasut 394.—394,50. Zárlatkor marad: Osztrák hitelrészvény 355,10.

TERMÉNY- ÉS ARUTŐZSDEK.

Szesz.

Berlin, decz. 8. Szesz helyben 38,20 márka = 22,50 frt. Fogyasztási adó nélkül hektolitereként a 10.000 liter-százelek. Átszámítási árfolyam 100 márka = 59,05 frt.

Stettin, decz. 8. Szesz 70 márka fogyasztási adóval 37,30 márka = 21,97 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 59,05 frt.

Boroszlo, decz. 8. Szesz (50-es) pr. december 59,50 márka = 33,37 frt; szesz (70-es) pr. december 37.—márka = 21,85 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 59,05 frt.

Hamburg, decz. 8. Szesz decz.—jan. 21,75 márka = 12,84 frt; jan.—febr. 21.—márka = 12,40 frt; febr.—márcz. 20,50 márka = 12,11 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 59,05 forint.

Páris, decz. 8. Szesz folyó óra 44,75 frk = 23,66 frt; január 44,50 frk = 23,54 frt; négy első óra 44,25 frk = 23,41 frt; májustól 4 óra 43,25 frk = 22,88 frt. Az árak 10.000 liter-százelekönként 1/4% lezámmítással értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47,70.

Cukor.

Páris, decz. 8. Nyerscukor (88 fok) kész úru 27,75—28,25 frk, fehércukor decemberre 30% frk, január 31.—frk, 4 első óra 31,75 frk, 4 óra májustól 32.—frk. Finomított készúru 99.—99,50 frk.

London, decz. 8. Jávaczukor 10,75 sh. nyugodt.

Olajok.

Páris, decz. 8. Repceolaj folyó óra 58,75 frk (= 27,76 frt); január 59,25 frk (= 28.—frt); négy első óra 59.—frk (= 27,88 frt); négy óra májustól 37,25 frk (= 27,04 frt). Árak 100 kilonként értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47,70 frt.

Hamburg, decz. 8. Repceolaj helyben 57.—márka (= 33,66 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 59,05 frt.

Köln, decz. 8. Repceolaj májusra (fordóval) —.—márka (= —.—frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 59,05 frt.

Petroleum.

Hamburg, decz. 8. Petroleum helyben 4,75 márka = 2,80 frt.

Antwerpen, decz. 8. Petroleum fin. helyben 14,75 frank = 7,03 frt.

Bréma, decz. 8. Petroleum fin. helyben 4,95 márka = 2,97 frt.

Newyork, decz. 8. Petroleum fin. 70 Abel Fest. Newyorkban 5,40 cents, fin. petroleum Philadelphában 5,35 cents; United Ripe Line Certificates decemberre 65; Nyers petroleum decemberre 5,95.

KÜLFÖLDI GABONATŐZSDEK.

Boroszlo, decz. 8. Buza helyben 18,80 márka (= 11,10 frt) sárga. Buza helyben 18,70 márka (= 11,04 frt). Rozs helyben 15.—márka (= 8,86 frt.) Zab helyben 13,80 márka (= 8,15 frt.) Tengeri helyben 11,75 márka (= 6,94 frt.). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 59,05 frt.

Hamburg, decz. 8. Buza holsteini 180—190 márka (= 10,63—11,92 frt). Rozs meklenburgi 140—152 márka (= 8,26—8,98 frt). Rozs orosz 108—109 márka (= 6,37—6,43 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 59,05 frt.

Páris, decz. 8. (Megnyitás.) Buza folyó óra 30,60 frank (= 14,60 frt). Buza január 30,25 frank (= 14,43 frt). Buza 4 első óra 29,50 frank (= 14,07 frt). Buza 4 óra májustól 28,80 frank (= 13,73 frt). Rozs folyó óra 18,60 frank (= 8,87 frt). Rozs december óra 18,60 frank (= 8,87 frt). Rozs 4 első óra 18,75 frank (= 8,94 frt). Rozs 4 óra májustól 19.—frank (= 9,06 frt) minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47,70 forint.

Páris, decz. 8. (Zárlat.) Buza folyó óra 30,75 frank (= 14,67 frt). Buza decemberre 30,25 frank (= 14,43 frt). Buza 4 első óra 29,50 frank (= 14,07 frt). Buza 4 óra májustól 28,75 frank (= 13,71 frt).

Liverpool, decz. 8. Buza 1 pennyvel alacsonyabb, liszt lanyha, tengeriben nagyobb üzlet, 1 pennyvel alacsonyabb.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDEK.

Berlin, december 8. (Tőzsdei tudósítás.) Az irányzat szilárd, jó vételkezd mellett bányá- és kohóértékekben. Bankok is javultak. Vasutak többnyire jól tartottak. A zárlat csendes, de szilárd. Magánkamattal 4½%.

Berlin, decz. 8. (Zárlat) 4-2% papírjárdék —.—, 4-2% ezüstjárdék 101,30, 4-0% osztrák aranyjárdék 103,10, 4% magy. aranyj. 103,20, Elbevolgyi vasut —.—, osztrák hitelrészvény 221,70, magyar koronajárdék 99,90 déli vasut 34,50, osztr.-magyar államvasut 143,40, Károly Lajos vasut —.—, orosz bankjegy 216,95, bécsi váltóár 169,10, 4% új orosz kölcsön 67.—, Magyar beruházási kölcsön 102,50, olasz járadék 91,70. Az irányzat nyugodt.

Berlin, decz. 8. (Utótőzsde.) Osztrák hitelrészvény 222.—, Magyar koronajárdék —.—, déli vasut 34,40, osztr.-magyar államvasut 143,40. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, decz. 8. (Zárlat) 4-2% ezüstjárdék 86.—, 4% osztrák aranyjárdék 103,20, 4% magyar aranyjárdék 103,05, magyar korona járadék 99,90, osztrák hitelrészvény 299,50, osztrák-magyar bank 802.—, osztrák-magyar államvasut 284,62, déli vasut 70,13, bécsi váltóár 169,03, londoni váltóár 20,372, párisi váltóár 80,725, bécsi Banker. 217,87, Uniobank 249.— villamos részvény 137,50, alpesi bányarészvény 111.—, 3% magy. aranykölcsön 99,55. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, decz. 8. (Utótőzsde.) Osztr. hitelrészvény 299,25, osztrák-magyar államvasut 284,62, Déli vasut 70,13.

Frankfurt, decz. 8. (Esti tőzsde.) Osztr. hitelrészvény 299,50, Déli vasut 70,14, Osztrák-magyar államvasut 284,62. Az irányzat szilárd.

Hamburg, decz. 8. (Zárlat.) 4-2% ezüstjárdék 86,75, osztr. hitelrészv. 299.—, 1860. sorsjegy —.—, osztr.-magyar államvasut 711.—, déli vasut 166,50, olasz járadék 94,70, 4% osztr. aranyj. 103,75, 4%-os magy. aranyj. 103,05. Az irányzat gyengült.

Páris, decz. 8. (Zárlat.) 3% francia jár. 103,92, 3½% francia jár. 106,80, olasz járadék 96,37, osztr. földhitelrészvény 1263.—, osztr. m. államv. 730.—, Franciaia tőrl. jár. 102,42, 4% osztr. aranyjárdék 103.—, 4% magyar aranyjárdék 104,25, ottomanbank 565.—, dohányrészvény 324,50, párisi bankrészvény 880.—, osztrák Länderbank 484.—, alpesi bányarészvény 289.—. Az irányzat határozatlan.

London, decz. 8. (Zárlat.) Angol consolk 113,75, déli vasut 7,25, spanyol járadék 60,75, olasz járadék 94,75, 4% magyar aranyjárdék 103,50, 4½ osztrák aranyjárdék —.—, 4% rupia 61,50, canada pacificvasut 82,5%. Leszámítási kamattal 3%, ezüst 27,75. Az irányzat nyugodt.

New-York, decz. 8. ezüst 60½%.

MINDENFÉLE.

A modell névjegye. Bizony óriási a konkurrenczia minden téren és nyilván ennek tulajdonítható, hogy egy párisi modell a következő névjegyet küldözgeti a francia metropolis képzőművészeinek:

X. Y. modell.

Pompás termet, nem mindennapi szépség.

Mindenféle süszetben — sőt ellenkezőleg is, remek látványt nyújt.

A sétáló postabélyeg. *Karmantyú* Jánost egész Göbolyós szavahihető embernek ismeri, aki mindig urát tudta adni szavának. Nekünk sincs semmi okunk a János bátyánk szavában kételkedni, bármilyen hihetetlennek lássék is a történet. Senki nem el nem hinnénk, de *Karmantyú* János olyan becsületes képű, jámbor férfi, hogy nemcsak mi magunk elhiszük, de még tovább is adjuk a rémséges történetét.

Ugy volt az, hogy a múlt pénteken, nem, szombaton, de mégis pénteken volt, hiszen a piacról ment laza, mikor az eszébe jutott, hogy az édes anyjának elküldi már a levelet, amit két hét óta a mándlija zsebében hord. Bemegy hát a postahivatalba, hogy megváltsa a billogot. Amint kiadják neki a tolóablakon, mindjárt jól meg is nyálozza a nyelvvel, hogy no most egyszerűen fölragasztja.

A vaskos ujjai azonban jobban meg tudják markolni a kaszanyelet, mint azt a csepp jószágot. Hát biz az pillézve a földre szállott.

Eddig még nincs semmi csodálatos a dologban és nem vesztegetünk volna rá olyan sok szót.

Karmantyú János se találta valami különösnek, mert egész nyugodtan lehajolt, hogy majd felcsipi.

Hát mikorra odaér, ahol az imént volt, már nincs ott, hanem egy lépéssel odább. János utána. A kis billog megint odább állott.

Talán a lehajlás közben a fejibe szállt a vér, attól nem lát jól.

De bizony csak jól lát, a kis vörös papiros még tovább halad.

János talán betalált pálinkázni, attól káprázik a szeme.

Hittel merjük állítani, hogy az nap még színt se látta az itálnak.

János nem hallotta híret még tánczó asztalnak, se guruló forintnak, hogyan tudta volna okát adni, miért mozog az a vörös bélyeg.

Es minél kevésbé tudta észszel fölérni, annál inkább kezdet rémüldözni az ördögös látománytól. A haja ég felé áll, a szemei kidüllednek, becsületes arca eltorzul a nagy ijedségtől.

Nem volt ő félnék ember, nem ijedt meg a maga árnyékától, de az a mozgó billog kivette a sodrából. A hideg borzongás végig fut a hátán.

Kiabálni, tele torokból segítségért kezd ordítani.

A megbabonázott bélyeg már a szoba padláján sétál.

Ismételjük, hogy *Karmantyú* János szórul-szóra így adta elő a dolgot. Ha eddig föltétlenül hittünk is Jánosnak, de most már mégis tanácskodni kezdünk. Hátha elvetette a sulykot. Ilyen csodálatos tüneményt nem látott emberi szem.

De nem, az egész történet az utolsó betűig igaz.

A sétáló bélyeg egyszerre csak leesik a gerendáról a szoba közepére. Ugy esett, amint volt: hátával lefelé. Hát akkor tűnt ki, hogy enyves felével egy svábbogár hátra esett és rá is ragadt. Az ifju svábbogár épen látogatásra indult a beteg anyjához, aki ott fenn lakott a mestergere alatt. Kénytelen terhét kelleltenül vitte magával. Egy ballépés folytán (az ifju svábbognál is megcsik ez) lezuhant a gerendáról.

A svábbogár szerencsétlensége volt a *Karmantyú* János szerencséje, mert nyomban megtalálta az ördögös jelenség nyíját. És hálát adott az istennek, hogy nem a sátán, hanem csak egy bogár üzte vele játékát.

A RÓKAÚT.

SUDERMANN HERMAN

REGÉNYE.

(20)

Tompa, félig ellenkező mormogás futott át a sorokon, de nem válaszolt senki.

— A király hazaküldött benneteket, folytatta, — mert béke van az országban; — azt hiszitek, kedvére lesz-e, ha meghallja, hogy megbontottátok a békét országában? — Pfu, fogja mondani, hiszen ezek polyákok és nem poroszok. — — Azért helyet emberek, — helyet!

Valami hullámozgás, ingás mozgatta meg a sorfalat, repedezni kezdett s egy pillanatra a temetőkaput nyitva látta Boleszláv — de hátulról új alakok tolongtak előre s kitöltötték a nyílásokat.

Ujra felhangzott a lárma — valami gúnyos hahota vegyült bele, sziszegve és őrzöngve — és a következő perczben a legelőül állók vállai körül valami kerek, fekete, simára csiszolt cső szegeződött a homlokának, mögötte egy pár csillogó szemmel.

Csak egy pillanat volt, arra is alig elegendő, hogy lelkében fölébredjen annak tudata, ami a következő perczben fenyegette. Ekkor a háta mögött éles sikoltás hangzott — s a párducz hajlékonyságával suhant el mellette egy világos alak, egyenest a schrandeniek csoportjába szököve, amely ujra megszakadozott. Az így támadt hasadékon a Boleszláv két alakot látott, amint a földön hemperegtek, egy asszonyt, aki legyürt egy férfit s kicsavart a kezéből egy fegyvert.

Hackelberg asztalos volt a leányával. — Ez, úgy látszik, titkon és ismeretlenül követte a halottas menetet; mert amióta az istállók romjai mögött eltűnt volt, Boleszláv nem látta őt.

Kiváncsian torlódott oda a tömeg, amely tudni akarta, hogy mit jelent az a dulakodás a földön. A zavarnak ezt a pillanatát felhasználva, a dulakodók mellett gyorsan a temetőkapu felé tartott a koporsóval. —

Mögöttük felhangzott a fegyverdörej, amint a dulakodás közben a fegyver elsült.

— Álljatok őrt a bejárásnál, kiáltott a hat emberre, akik a koporsót követték, mialatt a koporsóvivők a sírok között folytatták útjukat a Schranden-bárók családi sírboltja felé.

Engelbert Károly, aki a hátvédet vezényelte s elsőnek helyezkedett el a veszélyeztetett kapunál, készen, hogy életével és vérével is megvédi a bejárást, a távolodó fáklyák nyomán támadt félhomályban észrevette, hogy a tömeg a dulakodókra rohan.

A nő kétszer-háromszor ijedten sikoltott. Nyilván, már ki kezdték rajta önteni a dühüket. Nem volt kétséges, hogy megölik, ha hamarosan segítséget nem kap.

— Békében hagyjátok! — ordított Engelbert, hatalmas öklével utat nyitván magának a tömegben. S a másik pillanatban az az alak, mely az imént a legnagyobb szükség perczében termelt elő, ismét elsuhant mellette — lebukott a temetősáncz száraz árkában s aztán a kerítés mentén árnyékként suhant el a sötét éjszakában.

A schrandeniek üvöltve csörtettek utána.

— De mi lesz a temetéssel? — ordított egyikük.

— Vigye az ördög a temetést! — felelt más valaki és, tétován nézett az őrtálló férfiakra, akikkel — úgy látszik — nem lehet tréfálni.

Azt a védtelen vadat üzőbe venni mégis csak jobb mulatság volt, mint itt az irhát kockáztatni.

S mint a vérebegek falkája, úgy rohant tova a schrandeni csapat. Hackelberg asztalos is utánuk akart iramodni, lassan feltápázkodott, de az árokba szédült, ott fekvé maradt és elaludt.

VII.

A sírboltot fedő utolsó kölap is visszazökkent a helyére; csikorogva, pengve hullott a helyére.

Schranden Eberhard Ernő apái mellett pihent.

A férfiak, akik a sírboltban a sírásó mun-

káját végezték, levették fővegöket és csendes imát mondtak. —

Az utolsó fáklya is kihullott a gyűrűből, amelyhez erősítve volt, s elalvófélben tovább izzott a fényes márványon, véres, lobogó fényvel világítva meg az imádkozó emberek sötét arcát. —

Aztán nem is ügyelve tovább Boleszlávra, eltávoztak a kápolnából.

Ő ott állott, egy sarokba húzódva, kezeibe temette arcát és vad elszántsággal gondolt arra, ami reá várt.

Az elhangzó léptek felijesztették. Némán követte barátait, a kápolna rácsos ajtaját, amelyet az imént föl kellett törni, becsapva maga mögött.

A hold kibujt a felhők közül és sápadt fényt vetett a sírokra és keresztekre, amelyek olyan rendben sorakoztak, mint a harcra kész hadoszlopok.

— Folytatni akarjátok még a herczehurczát? suttogta magában Boleszláv, keserű és gyűlölködő tekintettel mérve végig a sírokat.

A kapunál utolérte barátait. Ott csatlakoztak az örökhöz, akiknek nem volt tovább okuk az örökösre, mert egy csomó asszonytól és aggastyántól eltekintve, akik fecsegve és nevetve tülekedtek a kerítésnél, az ut egészen üres volt.

A mezőkről odahangzott annak a hordának lárma, amely, úgy látszott, még nem végzett a vadászattal.

— Isten legyen neki irgalmas, ha megcsipik! szolt Engelbert Károly és jószágosan kulcsolta egybe kezeit.

Aztán néhányan, legelől Negethin Péter, hozzája siettek és halkán, erősen a lelkére beszéltek.

Boleszláv, gondolataiba merülve, még most sem vett észre semmit abból a nyomászó, rosszat sejtető hangulathól, amely egyre jobban körülfonta; alig vette észre, hogy a falun áthaladva, ismét és ismét magára marad, holott minden perczben oldalához szegődött valakinek.

Munkájának első részével elkészült. Apja megkapta a nyugvó helyet, amelyet megérdemelt, de hiszen a java munka még hátra volt. Ott tornyosodott a lelki szemei előtt egész nagyságában. A pusztá romokat új életre költöztet, az elvadult mezőket, amelyeken csúnyán elburjánzott a konkoly, a kalászkok aranysárga tengerévé varázsolni, az elhanyagolt birtoknak új fényt, a beszennyezett névnek új becsületet szerezni — és aztán küzdelmének végső határán odalépni szerelmesének arcza elé, amelyre most gyalázatának tudatában föl se mert pillantani, az elé a tisztá, szi, édes arcz elé és azt kiáltani: „Megverekeztem a gyalázatért? Méltó vagyok-e hát újra reád?” — mindez várt reá, mindezt ki kellett küzdeni és ha a körmeivel, a fogaival kellene kieroszakolnia.

Szinte örületnek tetszett, hogy ilyen óriási munkával tudjon megbirkózni — de hát nincsenek-e itt a barátai? Nem segítették-e ma is, amikor szinte a lehetetlent valósították meg? Nem maradnak-e, szent esküjükhöz híven, tovább is szóval és cselekedettel az oldalán — nem fogják-e példájukkal lassankint az egész átkot lerontani, amely ma még az egész emberiségtől elzárta és nem lesznek-e segítségére, hogy elfeledtesse, amit apja vétett?

Nöttön-nött a bizodalma és mind mélyebben merült el álmódzásaiba. —

A falu egyetlen utcáján végighaladtak és elérték a felvonó hidat, amely mögött a szekerek állottak. A lovakat a saraglyák mögé kötötték, amelyek rácsai közül, mint a jászolból, húzták ki a lovak az illatos szénátt.

A bajtársak pillanatnyi gondolkodás nélkül a lovakhoz mentek és hozzáfogtak a föl-kantározáshoz.

Boleszláv erre hirtelen fölriadt álmódzásából.

— Mit jelentsen ez? kérdezte. Talán el akartok menni? Hisz én még meg akarom köszönni a segítséget, még tanácsot akarok kérni tőletek.

Csendesség volt körülötte.

(Folytatása következik.)

SZÍNHÁZAK.

Budapest, csütörtök, 1897. december 9-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Évi bérlet 217. Havi bérlet 7.

Egy csésze tea.

Vígjáték 1 felvonásban. Írták Niiffert és Derlay. Fordította Fekete Miklós.

Személyek:

Villemson báró Horváth
Villemson báróné Hegyesi M.
Camouffet Vizvári
József Faludi

Utána

Az attaché.

Vígjáték 4 felvonásban. Írta Meil-lac. Fordította Knyaskó L.

Személyek:

Scharpf báró Ujházi
Scharpf báró neje Maróthy
Prachs gróf Nádai
Madeleine Csillag T.
Kstilla E. Grossy
De Meré Lucien Pálfi
Frendville Gyenes
Ramsay Horváth
Maceray Zilahi
Foigel Vizvári
Charles Deák

Kezdeté 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

537. szám. 537. szám.

I Disonesti.

(A becsstelenség.)

Dramma in 3 Atti di Gerolamo Rovetta.

Személyek:

Carlo Moretti Zaccani
Elisa Moretti E. Varini
De Fornaris M. Volante
Pepino Sigismond F. Nopoli
Orlando Orlandi E. Pianonti
Teresa E. Cairo
Giovanni, portlanis A. Rissone
Serafino C. Bordeaux
Camilla O. Varini
Ettorino Fehér J.

Ezt követi:

Il Canto XXI dell' Inferno di Dante

I Barattieri

dette dall'attore Cav. Ermelo Zaccani.

Kezdeté fél 8 óraker.

VÁRSZÍNHÁZ.

Nagy bérlet 28. Havi bérlet 4.

A képzelt beteg.

Vígjáték 3 felvonásban. Írta Molliere. Fordította Herczik Árpád.

Személyek:

Argan Gabányi
Kéllő Helvey
Angélica Cs. Alsógi
Lounson Nyiregyházi
Berardo Hetényi
Jeanette Dező
Dialoirus I. Atabár
Dialoirus Tamás Császár
Purpon Rakó
J. leuaut Nörösmezői
Bonfoi Abonyi
Tominette Nagy Ibolya

Kezdeté 7 óraker.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ.

Évi bérlet 137. Havi bérlet 3.

Bohéme.

Opera 4 felvonásban. Szövegét (Murger nyomán) írta és zenéjét szerzerzte Leoncavallo Ruggiero. Fordította Radó Antal.

Személyek:

Marcel Larizza
Rudolf Beck
Schaunard Takáts
Colline Várady
Barbemucho Kormai
A kis gróf Mihályi
Colestin Dalnoki
Durand Kertész
Az I. emeleti ur Ney E.
Egy paraszt Kiss
Muscile Abrányiné
Mimi Kaczer M.
Eufémia Valont V.

Kezdeté 7 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Kuktakisasszony.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Írta Márkus József. — Zenéjét szerzerzte Szabados Béla.

Személyek:

Krisztoforó Németh
Liana Z. Bardi G.
Liza grófné Nádai Ilona
Miss O'Neil M. Csatai Zs.
Arzén gróf Szirmai
Buk Leobáld Kassai
Piki gróf Gázi M.
Didiosz grófné Vidorai
Palacsinszki báróné Bártfai M.
Félix, pinczer Lubinsky
Misi Tollagi
Nina Bán M.
Böske Védress G.
Terus S. Harmath I.
Vera Makkos E.
Lina Tallián I.
Lóra Vasváriné
Maris Budai
Kata Emericzi M.
Rózsi Koltai J.
Panni Delline
Zsuzska Rádai T.
Ilus Szegő I.
Giza Kovács I.
Margit Galambos E.
Szolga Ujvári
A grófné Inasa Kocsis

Kezdeté 7 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A gésák

vagy Egy japán teaház története.

Énekes játék 3 felv. Írta Owen Hall. Ford. Fái J. B. és Makai E. Zenéjét szerzerzte Sidney J.

Személyek:

Roginált Szentmiklósy
Bronville Ferenczy-K.
Cunningham Odry Z.
Grimston Iványi A.
Stanley Sorlegi
Downey Fedák
Bolton Fodor R.
Vun-Csi Sziklay K.
Imári márti Boross E.
Mimóza Vlád G.

Kezdeté 7 óraker.

KÁLDOR ZSIGMOND

„COMMERCE” kávéház,

Baross-utca és József-körút sarkán.

Naponta a híres Kuthy Vince és Gyurka zene hangversenye.

Kitűnő 7 tokenzslal, az összes kül- és belöldi lapok a N. É. közönség szórakoztatására, jó italok, pontos és lelkiismeretes kiszolgálás. A N. É. közönség becses pártfogását kéri

tisztelttel KÁLDOR ZSIGMOND, kávész.

Mindenemé

sérvkötők és betegápolási

ozikkek,

továbbá a legjobb minőségű magyar kesztyűk kaphatók.

POLATSCHER A. HUGÓ

szépségben kitűnő tehető kesztyűgyáros és kiskereskedő,

Budapest, Marokkó-utca és Váci-körút sarkán.

Gummi különbözőségben dus raktár, széküldés titoktartás mellett.

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	Vár Színház	M. kir. Operaház	Vig Színház	Hép Színház	Magyar Színház	Misztéri Színház
Péntek	A kis szórakozott	A várász-fuvola	—	I Spettri	Tiszturak a zárdában	Titok	—
Szombat	Lear király	A mama	Sába királynője	Gringoire Diritti d. anima Don Pietro	Kukta-kisasszony	A kikapós patikárius	—
Vasárnap d. u.	Bánkban	—	—	A helyettes	A feleskei notárius	A gésák	—
Este	Pry Pál	—	Mignon	Coulisset ur	A kék asszony	A kikapós patikárius	—

„OLYMPIA” magyar mulató

igazgató BORSODY VILMOS, Kerepesi-ut 63.

Nyitva reggel 5 óráig.

Minden nap változatos műsor. Zanollo, világhírű contorsionista. Dubois negyes, jeles táncosnő. Rolland, kiváló humorista. A hírneves Gyurkovics leányok. Papp Mariska a világ legkisebb primadonnája. Piccardi nővérek nemzetközi táncosnők.

A kéményseprő egy nevelőintézetben.

kedves neveltető bohóság. Kitűnő éltek és italokért kezeskedik.

Szilárd Zsigmond, tulajdonos.

Dus választék,

karácsonyi és újévi

ajándékokból.

GRANICHSTÄDTEN TESTVÉREK

császári és királyi udvari ékszerészek,

BUDAPEST, IV. ker., Kristóf-tér 2. sz.

Belégzési Intézet

ujonnan átalakítva és nagyobbítva,

Dr. ZIFFER E., gleichenbergi fürdőorvos vezetése alatt.

József-körút 10. szám.

világos kurák. Mellissal külön fülkékben. Fenyőfű-belégzés és pneumo-szivató szőlőpászta gége, garat, orrbetegségek. Nyitva egész nap.

Előnyös fizetési feltételek mellett

kaphatók: Optikai műszer, lés- és tábori látósó, légszivmő, rajzszekő, amateur-fényképező gép felszerelve és magyar nyomtatott utasítással, villamos sürgőnyzó-távbeszélő és villámhárító, villamos villágítási berendezések.

Emberi műszerek. Árjegyzék ingyen.

Hatschek Béla, VII., Erzsébet-körút 5. (a Newyork-kávéház mellett.)

Az **APFEL**-féle

régi jó hírnevű

fogmúterem

mely eddig a Váci-körút és Deák-tér sarkán létezett,

Erzsébet-körút 12. sz.

alá (a New-York palotával szemben) helyeztetett át.

Első biztosító intézet

katonai szolgálat esetére.

6 cs. és kir. fenségo József főherozeg nádokégo alatt.

Biztosítási tőke: 27 millió korona.

Fiu gyermekek legelőnyösebb ellátása

katonai szolgálat költségének fedezése — illetve a nagy koruság idejére. Bővebb felvilágosítással szivesen szolgál

az Igazgatóság.

Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 1. sz.

MOSO GÉPEK

a legjobb

Mangorlók, Faeszarok

és mindennemű házi ipari és

gőzmosodák

részére

szükséges berendezéseket jótállás mellett szállít.

Gardtner és Knopp

ausztria-Magyarország legelőnyösebb gyára,

Bécs, XIII., Linzerstrasse 8. sz.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Cinematograf Lumiere lyoni részvénytársaság Alapítóke 3 millió frcs

Budapest, Kerepesi-ut 11. sz.

Naponta előadás k. Délután 3 órától esti 8 óráig, óránként

16 legszebb kép.

Élő fényképek életnagyságban. Belépti díj 20 kr. Gyermekek- és katonáknak 10 kr. (159)

Legalkalmasabb

karácsonyi és újévi ajándékok

LÖW SÁNDOR

óras és ékszerésznel,

Budapest, VIII., József-körút 81. sz. alatt

kaphatók.

Ugyanott óra- és ékszer-műhely.

Arjegyzékek ingyen és bérmentve.

Heckenast Gusztáv

zongora termel.

Budapest, IV., Kigyó-utoza 7. sz.

Legnagyobb választék.

Elsőrendű gyártmányok

Arjegyzékek ingyen.

Zessék megrendelni

Karácsonyi ajándékai

megválasztása előtt

Révai Katalógust

melyet ingyen küld mindenkinek

Révai Testvérek

Irodalmi Intézet Részvénytársaság

könyvkereskedése

Budapest, Váci-u. 1. sz.

ATTILA kerékpáriskola József-körút 36.

télen át megdrásre elfogad kerékpárokat. Ez a egyetlen, legnagyobb, fedett, villamosvilágítással ellátott és fűtött kerékpáriskola. A kerékpározás a téli hónapokon át mechanikai készülékkel elsajátítható és gyakorolható. A helyiség naponta 7 órától reggel egész este 8 óráig nyitva van.

Képvisező: Kretzschmár E. és Társa kerékpárművek r. t. Reichenberger Károly.